

ΣΤΟΥΝΤΙΟ ΗΧΟΓΡΑΦΗΣΗΣ

Πατάμε το play και ακούμε την αγαπημένη μας μουσική. Σε κάθε ακρόαση οι σκέψεις και η φαντασία κάνουν μοναδικά ταξίδια. Ίσως κάποιοι, νοερά, βλέπουν τους μουσικούς να παίζουν ή να τραγουδούν. Τι συνέβαινε όμως στην πραγματικότητα τη στιγμή της ηχογράφησης; Πού βρισκόταν οι μουσικοί; Τι ακούνε; Είναι ντυμένοι επίσημα όπως σε μια συναυλία; Σκεφτήκατε ποτέ πως το πιάνο που ακούτε είναι σκεπασμένο με μια χρωματιστή κουβέρτα;

Αυτά και άλλα πολλά θα δείτε και θα ακούσετε αν επισκεφτείτε τους παρακάτω συνδέσμους. Αλλά πριν παρακολουθήσουμε στιγμιότυπα ηχογραφήσεων, ας κάνουμε μια μικρή περιήγηση σε ένα τυπικό στούντιο ηχογράφησης.

Στούντιο ηχογράφησης (recording studio)

Αν και κάθε στούντιο έχει το δικό του στυλ, όλα αποτελούνται από δύο βασικούς χώρους: Τον *χώρο ηχοληψίας (studio)* και τον *χώρο ελέγχου (control room)*.

Ο χώρος ηχοληψίας είναι ένας χώρος με προσεκτικά μελετημένη ακουστική, ώστε οι διάφοροι ήχοι που παράγονται από μουσικά όργανα ή από τη φωνή μέσα σε αυτόν να μπορούν να ηχογραφούνται όσο το δυνατόν πιο πιστά στα μέσα καταγραφής. Σήμερα πλέον έχει καθιερωθεί να καταγράφεται η μουσική στο σκληρό δίσκο ενός υπολογιστή, από όπου, έπειτα από την κατάλληλη επεξεργασία, αναπαράγεται συνήθως σε cd.

Αν πρόκειται για ένα μικρό μουσικό σύνολο, κάθε μουσικός έχει και το δικό του μικρόφωνο όπου ηχογραφείται αποκλειστικά το μουσικό όργανο που παίζει. Στην περίπτωση ενός μεγαλύτερου συνόλου, μπορεί να ηχογραφούνται ομοειδείς ομάδες, π.χ. τα βιολιά, από ένα μικρόφωνο.

Θα προσέξετε πως για τους τοίχους και όλες τις επιφάνειες χρησιμοποιούνται

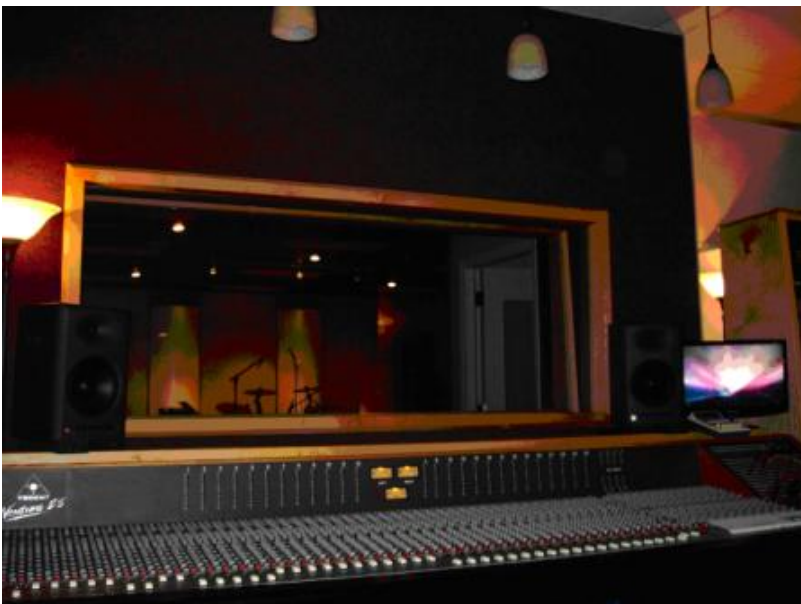
ηχοαπορροφητικά υλικά που δεν δημιουργούν ανακλάσεις των ηχητικών κυμάτων, αφού, όπως είπαμε πριν, κάθε μικρόφωνο έχει σκοπό να «πιάνει» τον ήχο ενός μόνο μουσικού οργάνου.

Αναλόγως με το είδος μουσικής για το οποίο προορίζεται ένα στούντιο καθορίζεται και το μέγεθος του χώρου. Π.χ. ένα rock ή pop συγκρότημα χρειάζεται μικρότερο χώρο από μια ορχήστρα.

Η προστασία από εξωτερικούς θορύβους (ηχομόνωση) είναι από τις πιο σημαντικές προϋποθέσεις για την ηχογράφηση. Συνήθως χρησιμοποιούνται διπλοί τοίχοι, πατώματα και οροφές, ώστε να αποφεύγεται κάθε είδους εξωτερικός θόρυβος. Αν επισκεφτείτε ένα στούντιο θα παρατηρήσετε πως την ώρα της ηχογράφησης ένα κόκκινο φωτάκι είναι αναμμένο έξω από την είσοδο και απαγορεύει αυστηρά την είσοδο σε οποιονδήποτε.

Ένα μεγάλο παράθυρο χωρίζει τον **χώρο ελέγχου** από τον χώρο ηχοληψίας, ώστε να υπάρχει οπτική επαφή ανάμεσά τους. Το τζάμι του παράθυρου είναι φτιαγμένο από ειδικό ηχομονωτικό κρύσταλλο.

Στον χώρο ελέγχου κάθεται ο ηχοληπτής μπροστά σε μια τεράστια επιφάνεια εργασίας που αποτελείται από την κονσόλα και τουλάχιστον μία οθόνη υπολογιστή.



Ο ηχολήπτης είναι πολύ σημαντικό πρόσωπο σε μια ηχογράφιση, τόσο όσο και οι μουσικοί. Τα πάντα «περνούν από τα αυτιά του» και καθορίζουν το τελικό αποτέλεσμα: το στήσιμο των μικροφώνων, οι θέσεις των μουσικών, η τελική ένταση και η ισορροπία ανάμεσα στα μουσικά όργανα, τα εφέ (βάθος, κλπ) που θα προσθέσει? Είναι απαραίτητο να έχει βασικές μουσικές γνώσεις. Συνήθως οι ηχολήπτες είναι και οι ίδιοι μουσικοί.

Τα ακουστικά που φορούν οι μουσικοί τους συνδέουν και με τον χώρο ελέγχου. Έτσι μπορεί ο ηχολήπτης και όποιος άλλος βρίσκεται εκεί (π.χ. ο ενορχηστρωτής ή ο παραγωγός) να δίνει κάποιες οδηγίες. Εκτός από αυτό όμως, ο ηχολήπτης φροντίζει ώστε ο κάθε μουσικός να ακούει από τα ακουστικά το σύνολο των μουσικών οργάνων που ηχογραφούνται και να παίζει συντονισμένα με τους υπόλοιπους μουσικούς.

- [Vijay Iyer Trio - studio](#) Ένα τριό τζαζ μουσικής (πιάνο/μπάσο/ντραμς). Όπως αναφέρθηκε πριν, κάθε μικρόφωνο προορίζεται συνήθως για μία μόνο ηχητική πηγή. Παρατηρήστε, στο 0:59 πως ο ντράμερ είναι κλεισμένο στο δωματάκι του ?το ίδιο συμβαίνει και με τον μπασίστα, γι αυτό και φαίνεται ένα τζάμι να τον χωρίζει από την κάμερα- προκειμένου να αποφύγουν τα «παράσιτα» από το πιάνο (για το οποίο κοιτάξετε τι σκαρφίστηκε ο ηχολήπτης!). Όλοι τους, όμως, φορούν ακουστικά από τα οποία ακούν όλα τα όργανα ώστε να μπορούν να συντονίζονται μεταξύ τους.

- [Peter Boyer conducts the London Symphony Orchestra at Abbey Road Studios](#) Στούντιο ορχήστρας. Μεγάλος χώρος, πολλά μικρόφωνα πάνω από τους μουσικούς, ο μαέστρος σταματά που και που για οδηγίες, και οι μουσικοί δίνουν τον καλύτερο εαυτό τους. Ο χώρος ελέγχου, όπου εργάζεται ο ηχολήπτης φροντίζοντας να κάνει τις σωστές ρυθμίσεις στην κονσόλα και να πετύχει μια καλή ισορροπία ανάμεσα σε ό,τι ηχογραφεί κάθε μικρόφωνο, βρίσκεται στον τοίχο πίσω από τον μαέστρο. Εκεί, προς το τέλος του βίντεο, διακρίνεται το μεγάλο παράθυρο που χωρίζει τον χώρο ελέγχου από τον χώρο όπου παίζει η ορχήστρα.

*** Ο δρόμος «**Abbey Road**» (οδός αβαείου) στο Λονδίνο, είναι γνωστός γιατί φιλοξενεί κάποια από τα πιο διάσημα στούντιο του κόσμου. Συγκροτήματα όπως οι Beatles, οι Pink Floyd και άλλα αστέρια της rock και της pop σκηνής, καθώς και ορχήστρες που έπαιξαν για soundtracks όπως π.χ. για τον «Άρχοντα των Δαχτυλιδιών» και τον «Χάρυ Πόττερ», πέρασαν από εκεί. Τη φήμη του όμως, το κτίριο των στούντιο, την οφείλει στα θρυλικά σκαθάρια που ηχογράφησαν εκεί το ομώνυμο άλμπουμ, το 1969, και φωτογραφήθηκαν για το εξώφυλλο του δίσκου διασχίζοντας τη διάβαση που βρίσκεται μπροστά στο κτίριο. Πολλοί τουρίστες από τότε συνηθίζουν να φωτογραφίζονται ακριβώς με τον ίδιο τρόπο στο ίδιο σημείο!

- [Sachal Studios' Take Five Official Video](#) Η μουσική δεν έχει σύνορα, και το συγκεκριμένο βίντεο αποτελεί ζωντανή απόδειξη γι αυτό. Το «Take Five» είναι ένα κομμάτι της τζαζ που συνέθεσε ο σαξοφωνίστας και κλαρινετίστας Paul Desmond και ηχογραφήθηκε για πρώτη φορά στο διάσημο στούντιο της Columbia, στη Νέα Υόρκη, το 1959. Εδώ τη θέση της ηλεκτρικής κιθάρας έχει πάρει το [σιτάρ](#)

,
τη θέση των ντράμς η *τάμπλα*

, και το κομμάτι ακούγεται σε διασκευή? ανατολής! Και τα δύο προηγούμενα όργανα ανήκουν στην παραδοσιακή ινδική μουσική και οι μουσικοί που παίζουν είναι ιδιαίτερα δεξιοτέχνες. Στη θέση του πιανίστα τα έγχορδα της κλασσικής ορχήστρας! Μα, πού έχουν κρυφτεί τα μικρόφωνα; Ποιος θα τα βρει;

- [Marianne Faithful - How Many Worlds \(Studio\) w/ Marc Ribot](#) Εδώ μια γνωστή τραγουδίστρια της ροκ μουσικής συνοδεύεται από ένα μουσικό σύνολο που συνδυάζει μουσικά όργανα της ροκ (ηλεκτρ. κιθάρα, ντραμς) με ένα κουαρτέτο εγχόρδων που έχουμε συνηθίσει να συναντάμε στην κλασσική ορχήστρα. Φαίνεται πως οι μουσικοί είναι αρκετοί και χρειάζεται και ένας μαέστρος για καθοδήγηση.